

Maa- ja metsätalousministeriö
Luonnonvaraosasto
kirjaamo@mmm.fi

LAUSUNTO

16.6.2015

Dnro 546/2015

Lausuntopyyntö, Dnro 774/13/2015

LAUSUNTO KARHUASETUKSESTA 2015–2016

Petovahinkomäärät ovat poronhoitoalueella edelleen mittavat, mistä johtuen teurasporojen määrät ovat laskeneet erittäin alhaisiksi. Löydettyjen vahinkojen suurin aiheuttaja on ahma, mutta karhu on vastuussa suurimmasta osasta löytymätöntä hävikkiä. Karhun vaikutus porojen teurasmääriin onkin huomattava.

Karhu vaikuttaa erittäin merkittävästi teurasporojen määrään, sillä se hyödyntää tutkimusten mukaan runsaimmin kevätvasoja. Asetusmuistiossa todetaan, että poronhoitoalueella tavoitteena on vähentää karhun aiheuttamia vahinkoja. Porotalouden kokemien menetysten pitäminen kohtuullisena edellyttää joustavuutta poronhoitoalueen karhukannan säätelyssä, sillä karhun aiheuttamista vasatappioista tulee esiin vain pieni murto-osa. Metsästyksen mitoituksessa seurataan karhun aiheuttamien vahinkojen kehittymistä, sillä havainnoitsijaverkostoon perustuvat kanta-arviot eivät anna poronhoitoalueella luotettavaa kuvaa petokantojen koosta. Vahinkomäärien arvioinnissa tulisi seurata myös teurasmäärien kehitystä, sillä se on keskeisin indikaattori vasahävikistä.

Asetuksessa esitetään poronhoitoalueen osalta syksyn 2015 metsästykselle itäiselle poronhoitoalueelle 37 karhun ja läntiselle 15 karhun kiintiötä. Esitetty kiintiö on hieman korkeampi kuin edellisvuonna. Läntisen poronhoitoalueen kiintiö ylittyi edellissyksyn metsästyskaudella. Myös itäisen alueen kiintiö tuli täyteen. Vahinkojen vähentämiseksi kiintiön nosto on erittäin tärkeää. Nostotarve on kuitenkin esitettyä suurempi.

Poronhoitoalueen karhukannan arviointiin ja metsästyksen onnistumiseen liittyy erityisen paljon epävarmuustekijöitä ja muutokset vuosien välillä voivat olla suuria. Karhu aiheuttaa erittäin mittavat taloudelliset tappiot porotaloudelle. Karhun suojelutaso on Suomessa suotuisalla tasolla ja mahdollistaa poronhoitoalueen karhukannan pienentämisen. Tästä johtuen poronhoitoalueen kiintiöt tulee asettaa riittävän suuriksi siten, että kiintiöiden täyttyminen ei vaikeuta karhukannan koon kontrollointia porotalouden taloudellisten toimintaedellytysten palauttamiseksi. Ministeriöllä tulisi olla valmius antaa lisäkiintiö poronhoitoalueen karhunmetsästyksen, mikäli asetetut kiintiöt tulevat täyteen ennen syksyn metsästyskauden päättymistä. Näin karhukannan kasvaa ja sen myötä väistämättä tapahtuvaa vahinkomäärien nousua olisi mahdollista hillitä tehokkaammin.

On tarkoituksenmukista, että vahinkoperusteisille luville ei aseteta kiintiötä, kuten asetuksessa esitetäänkin. Kuten muistiossa todetaan, vahinkoperusteisia lupia tulee voida myöntää aina kriteerien täytyessä. Poronhoidon edellytysten palauttamisen kannalta poikkeuslupien myöntämisen mahdollisuus on tärkeää. Vahinkomäärien vähentämisen kannalta keskeistä olisi siirtyä vahinkoperusteisissa luvissa ennakoivaan poistoon.

Karhun suurin saalistuspaine ajoittuu keväälle ja alkukesään. Vastasyntyneistä vassoista ei jää karhun jäljiltä mitään löydettävää. Lisäksi karhua paetessaan vaatimet luovat usein vasansa, mitä ei nykytulkinnalla ole katsottu petovahingoksi. Lumien sulettua jälkiä vahingoista on käytännössä lähes mahdotonta löytää. Karhun asettuminen kevättokan lähistölle tulisi olla riittävä peruste vahinkoperusteisen luvan myöntämiselle. Luontodirektiivi ei edellytä merkittävien vahinkojen syntymisen odottelua vaan mahdollistaa myös perustellun ennakoinnin. Karhun osalta on selvää, että perusteet ennalta ehkäistä erityisen suuria vahinkoja ovat olemassa, mikäli karhu liikkuu kevättokassa.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ao